

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Horizon te ZONHOVEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 14027

Instelling Vrije Basisschool - De Horizon

Directeur Marc BROEDERS

Adres Kievitveldstraat 7 - 3520 ZONHOVEN

telefoon 011-82.44.44

fax 011-82.48.21

e-mail directie@dehorizonzonhoven.be

website www.dehorizonzonhoven.be

Bestuur van de instelling Kath. Basisond. Ter Donk Zonh.

Adres Lange Schouwenstraat 1_B - 3520 ZONHOVEN

Scholengemeenschap Zonhoven

Adres Kleine Hemmenweg 2 - 3520 ZONHOVEN

CLB Vrij CLB Regio Hasselt

Adres Jan Palfijnlaan 2 - 3500 HASSELT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 08-10-2012, 09-10-2012, 11-10-2012

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 11-10-2012

Datum bespreking verslag met de instelling 09-11-2012

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Luc Cuylaerts

Teamleden Jacqueline Oorts

Deskundige(n) behorend tot de nihil

administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren	15
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Begeleiding	18
4.1.1 Loopbaanbegeleiding	18
4.2 Evaluatie	19
4.2.1 Evaluatiepraktijk	19
4.2.2 Rapporteringspraktijk	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?	25
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	26
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	26
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool De Horizon is gelegen in de wijk Ter Donk van de gemeente Zonhoven. De school wil een laagdrempelige ontmoetingsplaats zijn waar iedereen zich thuis voelt in een kleinschalige, gemoedelijke context. Na het verdwijnen van de plaatselijke parochiale werking in al haar facetten vormt de school steeds meer de kern van de lokale gemeenschap. Door externe factoren waren er de laatste jaren meerdere wissels in de samenstelling van het team.

De aanstelling van de huidige directeur, nu een drietal jaren terug, heeft gaandeweg een cultuur aangewakkerd van vernieuwing, openheid en samenhang en van gezamenlijke professionele groei. De eenzijdige visie op cognitieve vorming is hierbij gekenterd. De school voert een samen gedragen beleid dat steunt op interne deskundigheid, externe netwerken en een professionele dynamiek van het team. Gevoed vanuit nascholing en overleg bouwt de school in beide onderwijsniveaus voort op haar traject in een voortdurend zoeken naar optimalisering van de praktijk. Voor een planmatige aanpak op langere termijn heeft de school nog groeikansen.

De evoluerende beleidskracht van de school heeft een gunstige weerslag op het nastreven en/of bereiken van de onderwijsdoelstellingen. Tijdens de doorlichting onderzocht de inspectie de realisatie van de doelen voor Nederlands en wereldoriëntatie en – in de lagere afdeling – ook ‘leren leren’. Uit dit erkenningsonderzoek blijkt dat de school in beide onderwijsniveaus aan haar maatschappelijke opdracht voldoet. Evaluatiegegevens, het onderwijsaanbod, waarneembare effecten in de praktijk en resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs vormen hiervoor belangrijke indicaties. De inspectie onderzocht daarnaast de kwaliteit van de loopbaanbegeleiding en de evaluatie- en rapporteringspraktijk.

Vanuit een doelgericht, samenhangend en evenwichtig aanbod streven de leraren van de kleuterafdeling met de kleuters de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate na. Vanuit doorgedreven nascholing en overleg gebeurt dit meer en meer planmatig en doelbewust op basis van een netgebonden instrument. In prille aanzet screenen de leraren de volledigheid van het aanbod. Met een rijk materialen- en opdrachtenaanbod zorgen de leraren voor leersituaties die uitnodigen tot samen spelen en zoeken in een gestructureerde en talige omgeving. Observaties, evaluaties en zorgoverleg zijn functioneel voor de leerbegeleiding door de groeps- en zorgleraar.

In de lagere afdeling gebruikt het team onderwijsleerpakketten om de eindtermen voor Nederlands en wereldoriëntatie te realiseren en doelgericht te evalueren. Hierdoor is er voor alle domeinen van deze leergebieden voldoende inhoudelijke samenhang. Op teamniveau wordt echter nog weinig diepgaand gereflecteerd over de volledigheid van het aanbod. Goede praktijk zit in de veelzijdige aandacht voor de leesmotivatie en de leesvaardigheid, waarbij de school in vormen van leesbegeleiding investeert. Met de additionele inzet van mensen en middelen is een zorgverbredende aanpak ook structureel verankerd via klasontdubbeling.

Mede onder impuls van het GOK- (gelijke onderwijskansen) en SES- (sociaal-economische status van de leerlingen)beleid vertoont het onderwijs in beide onderwijsniveaus een aantal kenmerken van taalvaardigheids- en wereldgeoriënteerd onderwijs. Waardevolle initiatieven en organisatievormen op school- en klasniveau oriënteren het onderwijs meer kind- en realiteitsgericht. Hierbij groeit – in de ene groep al meer dan in de andere – een onderzoekende aanpak met veel functionele interactie. Dit alles zorgt mee voor een school- en klassfeer die bijdraagt tot het welbevinden van de leerlingen en de betrokkenheid bij hun leren.

De lagere afdeling streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen ‘leren leren’ in voldoende mate na. Ze steunt hierbij op een degelijke voorbereiding in de kleuterafdeling. Alle eindtermen zijn doorheen het onderwijsaanbod verweven, met impulsen voor de zelfstandigheid, de zelfsturing en de leerhouding van de leerlingen. Het team heeft stappen gezet om meer doelbewust met deze eindtermen om te gaan. Op schoolniveau is er echter nog werk om ze verder gradueel uit te werken in een schooleigen plan, waarbij

een visie op 'leren leren' verder wordt uitgeklaard.

In beide onderwijsniveaus gebruikt het team instrumenten om het ontwikkelingstraject van de leerlingen op te volgen. Niettegenstaande dat de school nog weinig een schooleigen visie op evalueren ontwikkelde, komen aspecten van de evaluatiepraktijk goed uit de verf. Met de evaluatie van en de rapportering over attitudes en vaardigheden heeft de school het echter nog moeilijk. In tegenstelling tot de veelzijdige terugkoppeling naar de ouders in de kleuterafdeling, blijft de rapportering in de lagere afdeling weinigzeggend. De school stelt haar manier van evalueren en rapporteren in vraag en schuift 'breed evalueren' als een topprioriteit naar voren.

De schoolse vertraging is de laatste jaren beduidend afgenomen. De school schrijft dit onder meer toe aan de sterkere opvolging van de totale persoon van elk kind. De gevoeligheid van het team voor een vlotte doorstroming van de kleuters en leerlingen komt tevens tot uiting in tal van integratie-initiatieven die de overgang over de groepen en de onderwijsniveaus bevorderen. De school voert een beleid waarin de school- en de thuiscontext zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd. Observatie- en evaluatiegegevens zijn functioneel voor de terugkoppeling naar interne en externe partners in het kader van de gezamenlijke begeleiding. De schoolloopbaan van elk kind wordt echter weinig transparant in kaart gebracht, al zijn hiertoe op schoolniveau eerste aanzetten gegeven.

De school evolueert in zelfkritisch omgaan met vernieuwingen. Gezamenlijke reflecties over lopende initiatieven leiden echter niet altijd tot heldere verankering van bevindingen en afspraken in het schoolwerkplan als verder houvast voor het team. De school onderzoekt en bewaakt haar kwaliteit occasioneel op basis van leerlingenresultaten. Evaluatiegegevens worden op schoolniveau in aanzet verzameld, geregistreerd en geanalyseerd om ze op termijn te systematiseren in het kader van de interne kwaliteitszorg.

De school weet haar autonomie te gebruiken om haar maatschappelijke opdracht te vervullen. De professionele ingesteldheid van het intern leiderschap en het team biedt voldoende garanties voor de verdere planmatige aanpak van een doelgericht en gradueel aanbod, de optimalisering van de evaluatie- en rapporteringspraktijk, transparante schoolloopbanen en een interne kwaliteitszorg die borgt wat goed is en bijstuurt waar nodig.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie
leren leren

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vanuit een doelgericht, samenhangend en evenwichtig aanbod en een adequate onderwijsaanpak streeft de school met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor alle domeinen van het leergebied Nederlands in voldoende mate na.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vanuit een doelgericht, samenhangend en evenwichtig aanbod en een adequate onderwijsaanpak streeft de school met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor alle domeinen van het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor de planning van het thematisch aanbod baseren de leraren zich op een netgebonden planningsinstrument dat grondig is geïmplementeerd. De leraren gebruiken het planningsinstrument in relatie tot de decretale ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie, die meer en meer doelgericht, doelbewust en evenwichtig worden nagestreefd. Voor alle domeinen van beide leergebieden zijn doelen in ruime mate mee opgenomen in de planning. Door de variatie in de keuze van thema's worden telkens andere aspecten van de ontwikkeling dominant, wat de harmonische vorming in gunstige zin beïnvloedt.

Verscheidene initiatieven zorgen voor een groei in verticale samenhang. Het gebruik van ontwikkelingslijnen en begrippenlijsten draagt bij tot de continuïteit en gradatie in het onderwijsaanbod. De leraren overleggen over de inhoudelijke afstemming van gemeenschappelijke thema's. Hoekenfiches en doelenlijnen voor weerkerende activiteiten zijn in voorbereiding om het aanbod verder doelgericht en gradueel uit te werken.

Het is alsnog niet duidelijk of de totaliteit van de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate wordt nagestreefd. Het team is zich hiervan bewust en heeft een aanzet gegeven om het aanbod te bewaken.

Het onderwijsaanbod, de onderwijsaanpak, het taalgebruik van de leraren en de spontane interactie tussen de kleuters tonen de aandacht van het team voor de taalontwikkeling. Het GOK-(gelijke onderwijskansen) beleid bood hiertoe belangrijke bijkomende impulsen, die in het huidige SES-beleid (sociaal-economische status van de leerlingen) worden doorgetrokken. De leraren gebruiken een functionele vraagstelling die taal uitlokt. De dialoog die het ontdekkingsproces omkadert, nodigt de kleuter uit tot verwoorden van de handeling. Werkvormen zoals het onthaalgesprek, het gebruik van de klaspop, het vertellen of voorlezen van verhalen en het talig verrijken van hoeken bieden impulsen voor de taalverwerving. Het boekenaanbod is ruim, gevarieerd en

nodigt zodoende uit tot lezen.

Het thema-aanbod is gevarieerd en speelt flexibel in op de leefwereld, de momentane belangstelling en het ontwikkelingsniveau van de kleuters. In alle groepen krijgt de fundamentele visie op ontwikkelen, waarbij de dynamiek van de kleuter en het ervaren verkennen van zijn omgeving centraal staan, gestalte in de dagelijkse praktijk.

Uit planningsdocumenten, de onderwijsaanpak en de klasinrichting blijkt de verwevenheid in het onderwijsaanbod van wereldoriënterende aspecten. Geïntegreerde aandacht gaat uit naar alle domeinen van het leergebied. Het tijdsbegrip en de verkenning van de ruimte krijgen in het geheel een belangrijke plaats. Afspraken over kalenders en pictogrammen betekenen een meerwaarde voor de doorgaande lijn. Vanuit het jaarthema 'fit en gezond' heeft de school systematisch aandacht voor de gezondheidsopvoeding.

De gestructureerde klasomgeving, het hoeken- en opdrachtenaanbod en reële contexten nodigen de kleuters uit tot samen spelen en zoeken. Waarnemingsactiviteiten prikkelen de verwondering van de kleuters en beogen het gebruik van alle zintuigen en de ontwikkeling van alle waarnemingsfuncties. Doelen voor onder meer het domein mens staan voortdurend op het voorplan. Opmerkelijk hierbij zijn de spontane samenspraak en samenwerking tussen de kleuters. Stappenplannen worden veelvuldig gebruikt in het kader van de zelfredzaamheid en zijn afgestemd op de kenmerken en de noden van de groep. Het doelgerichte en gevarieerde aanbod van constructiematerialen biedt kansen om inzichten en vaardigheden voor onder meer techniek al handelend te verwerven en gevarieerd toe te passen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De school beschikt over een rijk materiaalenaanbod om te exploreren en te experimenteren en de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven. Er is heel wat beeldmateriaal aanwezig om het taalverwervingsproces te ondersteunen, waarbij een groei in abstractie van visuele boodschappen wordt gerealiseerd. Het team maakt regelmatig gebruik van de mogelijkheden van de plaatselijke bibliotheek.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Evaluatiegegevens vormen een indicatie die erop wijst dat het team van de kleuterafdeling de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie nastreeft. De school gebruikt bij de vierjarige kleuters genormeerde instrumenten om het taalniveau te bepalen. Met een genormeerde toets onderzoekt ze bij de vijfjarige kleuters een aantal leervoorwaarden voor onder meer taal en wereldoriëntatie. Dagelijkse observaties zijn vaak gebaseerd op graduele doelenlijsten en vormen de basis voor een periodieke screening van de voortgang van de kleuters voor onder meer Nederlands en wereldoriëntatie. Naargelang van de leraar wordt dit volgsysteem voor alle kleuters of alleen voor zorgkinderen ingevuld.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Via een variatie van mondelinge en schriftelijke communicatievormen rapporteert het team naar de ouders over de vorderingen van de kleuters voor Nederlands en wereldoriëntatie. Zo worden onder meer de resultaten van de schoolrijpheidstests met de ouders besproken.

Begeleiding Gegevens uit tests, screenings en observaties worden vooral gebruikt op het
 Leerbegeleiding niveau van de groep en van het kind om er de leerbegeleiding mee te
Beeldvorming organiseren. Zo berusten dagelijkse observaties voor Nederlands en
Zorg wereldoriëntatie op concrete criteria waardoor ze erg functioneel zijn voor de
 leerbegeleiding door de groepsleraar. Deze laatste wordt vanuit het structureel
 zorgoverleg op een flexibele wijze additioneel ondersteund door de zorgleraar.
 Observatie- en evaluatiegegevens resulteren in een gericht aanbod van
 zelfstandige of begeleide interventies tijdens onder meer het vrij spel.
 Intentionele differentiatie is vaak aanwezig in opdrachtkaarten of materialen die
 gedifferentieerd worden aangereikt in het kader van de zelfsturing en de zorg.
 Dat is ook het geval met aangepaste potlood- en papieroefeningen met
 betrekking tot het voorbereidend lezen en schrijven.

Kleuters worden besproken tijdens het wekelijks zorgoverleg tussen de
 groepsleraar en de zorgleraar. Kinderen van wie de ontwikkeling zorgen baart,
 komen in aanmerking voor bespreking tijdens het multidisciplinair overleg.
 Hierbij is er ook aandacht voor kleuters met taalachterstanden. Deze kleuters
 krijgen extra preventieve en/of remediërende begeleiding van de zorgleraar.

Begeleiding Soepele routines en afspraken structureren het groepsleven en zorgen voor een
 Socio-emotionele geordend verloop van de activiteiten. De afstemming van het aanbod op het
 begeleiding ontwikkelingsniveau van de groep en het kind biedt bijkomende impulsen voor
School- en klasklimaat een veilig klasklimaat en voor taakbetrokken kleuters. Het welbevinden en de
 betrokkenheid van de kleuters worden periodiek gescreend.

Professionalisering Het team volgt een nascholingstraject om bewuster om te gaan met de decretale
 Deskundigheidsbevordering ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen en deze te relateren aan het
Nascholingen planningsinstrument van de onderwijskoepel. Na een introductie door de
Interne expertise pedagogische begeleiding wil het team nu zelf hoekenfiches en doelenlijnen
 ontwikkelen. De wijze waarop hierbij interne expertise wordt benut, getuigt van
 openheid voor het leren van en met elkaar.

Kwaliteitszorg Het team van de kleuterafdeling is zich bewust van de verdere uitdagingen en
 neemt zelf het heft in handen voor schoolontwikkeling.

Op schoolniveau worden groepsoverzichten en conclusies van testresultaten
 bijgehouden. De informatie hieruit wordt op het niveau van de kleuterafdeling
 nog weinig gebruikt om er de actuele onderwijsaanpak mee in vraag te stellen en
 te verbeteren. Over de vorderingen en resultaten van de kleuters die zijn
 overgegaan naar het eerste leerjaar wordt in beperkte mate gecommuniceerd.
 Dat is bijvoorbeeld ook het geval met de resultaten van de SALTO-toets
 (screeningsinstrument aanvang lager onderwijs taalvaardigheid).

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Gegevens uit de evaluaties, over het onderwijsaanbod en over de onderwijsaanpak wijzen erop dat de
 leerlingen voor alle domeinen van het leergebied Nederlands de eindtermen in voldoende mate bereiken.

Curriculum Om de realisatie van de decretale eindtermen voor het leergebied Nederlands te
 Onderwijsaanbod garanderen, gebruiken de leraren een recent ingevoerd onderwijsleerpakket dat
Referentiekader wordt aangevuld met een bijbehorend spellingpakket. Door het consequent
Planning

*Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

gebruik van deze methoden in alle groepen is er voor dit leergebied inhoudelijke samenhang en is het aanbod evenwichtig samengesteld. Waar de leraren zelf aanpassingen aanbrengen, waken zij over de doelen om de volledigheid van het aanbod te garanderen.

De activiteiten voor het leergebied Nederlands en alle onderliggende domeinen getuigen van een doelgerichte aanpak. De aandacht van het team voor het bijbrengen van attitudes komt onder meer tot uiting in het taalgebruik, de werkhouding, de zin voor nauwkeurigheid en de spontaneïteit van de leerlingen.

Spreeken, luisteren en creatief schrijven krijgen een pluriforme invulling, onder meer vanuit de richtlijnen van het onderwijsleerpakket. Uitgesproken aandacht gaat naar lezen, waarbij de leesmotivatie en de leesvaardigheid op een veelzijdige wijze worden ontwikkeld. Het domein taalbeschouwing komt vanuit het onderwijsleerpakket voldoende aan bod. Bij meerdere leraren groeit de alertheid voor reflecteren met de leerlingen over taal en taalgebruik. Methodegebonden strategieën voor spreken, luisteren, begrijpend lezen, spelling en creatief schrijven worden geoefend en meestal ook in het klasbeeld gevisualiseerd. Ze krijgen een verdere toepassing in vormen van zelfstandig werk. Minder aandacht gaat uit naar bijbrengen van een adequate kopieerstrategie.

Onder impuls van het GOK-beleid groeide de voorbije jaren een visie op taalvaardigheidsonderwijs. Deze visie krijgt in de meeste groepen een concreet waarneembare invulling in de praktijk. De meeste leraren gebruiken een open vraagstelling om het taalgebruik van de leerlingen te activeren. Met verscheidene werk- en organisatievormen worden de leerlingen in talige situaties gebracht met veel functionele interactie, waarbij leergebiedspecifieke en leergebiedoverschrijdende eindtermen almaar in elkaar verweven aan bod komen.

Materieel beheer

*Uitrusting
Leermiddelen*

De school voorziet voldoende leermiddelen om de leerplandoelen te bereiken. De leraren zorgen voor aanvullende materialen, onder meer om het onderwijs te verlevendigen of op de verschillen tussen de leerlingen af te stemmen. Voor het lezen gebruiken ze verschillende tekstsoorten, leesvormen en leesmaterialen. Regelmatige bibliotheekbezoeken bieden bijkomende impulsen voor de leesmotivatie.

Evaluatie

*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem*

De evaluatie verloopt voor de meeste domeinen doelgericht door middel van methodetoetsen en – sinds enkele jaren in het zesde leerjaar – centrale toetsen. Daarnaast gebruiken de leraren spellingtoetsen van het leerlingvolgsysteem en AVI-(analyse van individualiseringsvormen)leestoetsen. De resultaten op methodegebonden, centrale, SALTO- en AVI-toetsen liggen naar verluidt in de lijn van de verwachtingen en wijzen erop dat het onderwijs voor Nederlands in relatie tot de leerplandoelen rendeert. Samen met gegevens over een vlotte aansluiting met het vervolgonderwijs vormen deze leerlingresultaten een belangrijke indicatie dat de school aan haar onderwijsdoelstellingen voor het leergebied Nederlands voldoet.

De resultaten van de leerlingvolgsysteemtoetsen voor spelling wisselen sterk naargelang de groep. Ze sporen zodoende niet ten volle met de resultaten van de methode- en centrale toetsen voor schrijven. In prille aanzet grijpt de school deze leerlingresultaten aan om er het eigen aanbod mee in vraag te stellen.

Alsnog worden ze echter veeleer gebruikt op het niveau van de groep en van het kind.

Met een kijkwijzer als leidraad zijn er duidelijke aanzetten om de taalvaardigheid van leerlingen breed en gericht te observeren. Toch wordt het domein spreken in de meeste groepen nog weinig doelgericht geëvalueerd.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De harmonie van het aanbod weerspiegelt zich in de rapportering, waarin de leerprestaties voor alle domeinen worden beoordeeld met een puntenquotering in relatie tot het klasgemiddelde en het jaargemiddelde. De beoordeling van spreken berust doorgaans op onduidelijke criteria die veeleer zijn gebaseerd op wat de leraren belangrijk vinden dan op wat vanuit het leerplan wordt verwacht.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Evaluatiegegevens voor Nederlands worden functioneel aangewend om verscheidene vormen van differentiatie te organiseren. De leraren benutten de differentiatiemogelijkheden die in het onderwijsleerpakket zijn ingebouwd. Ze maken ook zelf differentiatiematerialen aan.

Structurele mogelijkheden voor differentiatie en remediëring zijn aanwezig in de vorm van klasontdubbeling. De ene helft van de klasgroep volgt ICT (informatie- en communicatietechnologie) bij de ICT- of de zorgcoördinator, terwijl de groepsleraar met de andere leerlingen aan zorgverbreding doet. Het is onduidelijk of deze zorgwerking overal even kwaliteitsvol wordt ingevuld. Er is nood aan duidelijke afspraken over hoe de remediëring kan worden opgezet op basis van foutenanalyse.

De school investeert sterk in leesbegeleiding die in de onderbouw structureel is verankerd met vormen van niveaulezen op basis van het AVI-niveau. De school gebruikt hiervoor gedifferentieerde leesteksten en -materialen. Leerlingen van de bovenbouw die niet volgens het verwachte AVI-niveau vorderen, sluiten hierbij aan. Het team onderneemt ook groepsdoorbrekende initiatieven waarbij ouders en oudere leerlingen bij de leesbegeleiding worden betrokken.

De additionele ondersteuning door de zorgcoördinator is op een flexibele wijze in de klaswerking geïntegreerd. Ze is in hoofdzaak gericht op de onderbouw om problemen zoveel mogelijk van aan de basis aan te pakken. De groepsleraren worden ondersteund door compenserende maatregelen, onder meer voor leerlingen met dyslexie. Leerlingen met problemen voor Nederlands worden door de zorgleraar begeleid in de zorgklas.

Begeleiding
Socio-emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

De onderwijsaanpak en begeleiding door de leraren zorgen voor een klassfeer die bijdraagt tot het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

De leraren zijn geïnformeerd over de nieuwe eindtermen. Het nieuwe leerplan voor taalbeschouwing, strategieën en interculturele gerichtheid is met de leraren verkend en bestudeerd. In het doelbewust omgaan met dit laatste domein hebben sommige teamleden nog groeikansen.

Kwaliteitszorg

Op schoolniveau werd tussentijds nagegaan in hoeverre met gebruik van het

nieuwe onderwijsleerpakket een voldoende aanbod is verzekerd in relatie tot de leerplandoelen en de eindtermen voor Nederlands. Reflecties als deze leiden alsnog in beperkte mate tot gezamenlijke conclusies en concrete afspraken om er het aanbod mee bij te sturen.

Leerlingenresultaten uit methode-, leerlingvolgsysteem- en centrale toetsen voor Nederlands worden recent verzameld op schoolniveau. De school wil deze evaluatiegegevens verder verzamelen en registreren om ze op termijn systematisch te gebruiken in het kader van de interne kwaliteitszorg.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Met valide evaluatiegegevens en een doelgericht en evenwichtig onderwijsaanbod toont de school aan dat de leerlingen in voldoende mate de eindtermen bereiken. De groei van het team in een wereldgeoriënteerde onderwijsaanpak biedt hiervoor een bijkomende indicatie.

Curriculum	Om de eindtermen voor wereldoriëntatie na te streven en te bereiken, baseren de leraren zich op eenzelfde onderwijsleerpakket dat de ruggengraat vormt voor de planning van het onderwijsaanbod. Hierdoor is er voor dit leergebied voldoende inhoudelijke continuïteit. Met het team wordt echter nog weinig gereflecteerd of met het huidige aanbod de volledigheid van het aanbod in relatie tot het leerplan en de eindtermen wordt gegarandeerd. De school kiest voor een thematische aanpak die functioneel afwisselt met domeinspecifieke instructie. Alle domeinen en bestaansdimensies van het leerplan komen hierbij vrij evenwichtig aan bod. Waardevolle acties op schoolniveau tonen de aandacht van het team voor educaties zoals gezondheidsopvoeding, verkeersopvoeding en milieueducatie. Het team experimenteert met een recent ingevoerde methode voor verkeersopvoeding. Uit planningsdocumenten en gesprekken blijkt de geïntegreerde en praktijkgerichte uitwerking met veel kansen voor de leerlingen om vaardigheden en gepaste attitudes te verwerven. De wijze waarop het nieuwe onderwijsleerpakket wordt gebruikt, beïnvloedt de samenhang en het werkelijkheidsgehalte van het onderwijs in gunstige zin. De keuze voor de methode is naar verluidt mede ingegeven door de ruimte die er is voor persoonlijke aanvulling door sommige groepsleraren, waarbij eigen onderwerpen worden ingebracht en de leefwereld van de leerlingen op de thema's wordt betrokken. De vertrouwde omgeving wordt geregeld als uitgangspunt genomen en vanuit verscheidene invalshoeken verkend.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	

Curriculum	In de meeste groepen gaat voldoende onderwijstijd uit naar het leergebied wereldoriëntatie, dat meer en meer de kenmerken vertoont van wereldgeoriënteerd onderwijs. De leraren gebruiken gevarieerde werk- en organisatievormen met mogelijkheden tot informatieverwerking en -verwerking door de leerlingen. Hierdoor groeit – in de ene groep al meer dan in de andere – een onderzoekende aanpak die is gericht op samen ontdekkend verwerven van kennis, vaardigheden en attitudes. Meerdaagse extramurosactiviteiten bieden bijkomende impulsen voor het multidimensionele karakter van het onderwijs, zoals dat in het leerplan vooropstaat. Ze zijn ook rechtstreeks gelinkt aan de leerplandoelen en de eindtermen.
Onderwijsorganisatie	
Onderwijstijd	
Klasmanagement	

Materieel beheer	De school beschikt over voldoende materialen om de eindtermen na te streven en te bereiken. Transfergerichte leermiddelen, zoals computers, kompassen, woordenboeken, atlanten en andere naslagwerken zijn in voldoende mate
Uitrusting	
Leermiddelen	

voorhanden en worden functioneel gebruikt. Vanuit het project 'ontdek techniektalent' werken de scholen van de scholengemeenschap samen met een school voor technisch secundair onderwijs. Deze ankerschool levert hierbij een ruim aanvullend materialenaanbod voor techniek met opdrachten die concrete praktijktoepassing beogen en gerelateerd zijn aan wat in het leerplan wordt verwacht. Initiatieven als deze bieden tevens mogelijkheden om specifieke talenten in de kijker te plaatsen en te ontwikkelen. Tijds- en ruimtecadavers zijn conform het leerplan gradueel uitgewerkt over de hele lijn en worden in de meeste groepen dynamisch gebruikt. De plaats en de structuur van tijdskadavers komen in enkele groepen in aanmerking voor optimalisering.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i>	De school gaat in ruime mate na of ze met de leerlingen de eindtermen voor alle domeinen bereikt. De evaluatie verloopt doelgericht door middel van 'open en gesloten boek-toetsen' van het onderwijsleerpakket. In het kader van breed evalueren kan de evaluatie van vaardigheden en attitudes verder worden uitgewerkt.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig / volledig</i> <i>Interne / externe communicatie</i>	De rapportering over de vorderingen vormt een aandachtspunt. Ze blijft summier en weinigzeggend naar de ouders en leerlingen. De aandacht die er in de evaluatiepraktijk is voor de verschillende domeinen, weerspiegelt zich niet in de rapportering. De vorderingen voor wereldoriëntatie worden weergegeven door middel van een globale puntenscore. Het rapport geeft weinig feedback over wat de leerlingen in de voorbije periode voor de verschillende domeinen hebben verworven. De school is zich hiervan bewust en heeft breed evalueren en rapporteren bovenaan de agenda geplaatst.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Evaluatiegegevens worden op dit ogenblik hooguit sporadisch gebruikt om er de differentiatie of remediëring aan te koppelen. Voor het leergebied wereldoriëntatie zijn nog geen zorgbrede en zorgverbredende aspecten uitgewerkt.
Begeleiding Socio-emotionele begeleiding <i>School- en klasklimaat</i>	Initiatieven op school- en klasniveau en extramurosactiviteiten verlevendigen het onderwijs, maken leren betekenisvol en wakkeren het gevoel van verbondenheid aan.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i>	De leraren zijn geïnformeerd over de nieuwe eindtermen en leerplannen. Sommige teamleden volgen nascholing in het kader van het domein techniek. Ideeën hieruit worden gedeeld met het team. Teamgerichte nascholing die op het niveau van de scholengemeenschap wordt georganiseerd over het gezondheidsbeleid, heeft geleid tot een gezondheidsplan.
Kwaliteitszorg	De try-out met het nieuwe onderwijsleerpakket wordt tussentijds met het team geëvalueerd. Bevindingen hieruit worden op schoolniveau nog weinig gebundeld om het onderwijsaanbod verder gelijkgericht uit te werken, vanuit een visie op wat wereldoriëntatie fundamenteel inhoudt.

3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Met het onderwijsaanbod en met waarneembare onderwijsresultaten toont het schoolteam zijn aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren', die in voldoende mate worden nagestreefd. Het team beschikt over weinig evaluatiegegevens om dit zelf aan te tonen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn vorig schooljaar met het team verkend. Een visie op 'leren leren' is hierbij met het team besproken. De leraren hebben het eigen aanbod geïnventariseerd in relatie tot de eindtermen. Ze zetten hiermee stappen om meer doelbewust met deze eindtermen om te gaan en zich de rijkere inhoud ervan meer eigen te maken.

Doelen voor 'leren leren' zijn in de planning van het aanbod geïntegreerd. Onder meer uit de leerstofinventaris blijkt dat alle aspecten van het 'leren leren' doorheen het onderwijsaanbod zijn verweven. Initiatieven op school- en klasniveau zorgen ervoor dat onderliggende fasen, zoals het gebruik van informatiebronnen, het beheren van eigen leerprocessen en het werken aan leerhoudingen in groeiende mate aan bod komen. Het effect hiervan blijkt onder meer uit het aanpakgedrag en de adequate werk- en onderzoekshouding van de meeste leerlingen.

Het team heeft op basis van de leerstofinventaris of planning nog weinig overlegd om lopende initiatieven verder inhoudelijk af te stemmen over de groepen. Continuïteit en gradatie zijn wel aanwezig in de opbouw van methodegebonden lees-, schrijf- en rekenstrategieën (algoritmen en heuristieken) die tijdens instructielessen systematisch worden bijgebracht en toegepast. Onder meer tijdens activiteiten voor lezen, problemen oplossen en wereldoriëntatie ontwikkelen de leerlingen vaardigheden om samenhangende informatie te verwerven en te gebruiken en losse gegevens in een context te plaatsen.

Systematiek is ook aanwezig in bijbrengen en begeleiden van plannings- en organisatievaardigheden in het kader van 'leren studeren'. Afspraken binnen het huiswerkbeleid over het gebruik van de agenda als planningsmiddel en het gebruik van studiewijzers om toetsen voor wereldoriëntatie voor te bereiden, zijn er voorbeelden van.

Het verwerven door de leerlingen van strategische vaardigheden hangt samen met de lerarenstijl. In de meeste groepen gebruiken de leraren een open vraagstelling die de leerlingen uitnodigt tot verder denken en zoeken. In alle groepen hebben werk- en organisatievormen ingang gevonden met leer-, toepassings- en interactiekansen. Ze creëren een meer open leeromgeving waarin zelfstandigheid en zelfsturing worden beoogd. De lagere afdeling bouwt hierbij voort op een degelijke voorbereiding in het kleuteronderwijs.

De aandacht voor het reflecteren met de leerlingen over de waarde van gevonden oplossingen of gevolgde leerprocessen varieert sterk naargelang van de groep. Sommige leraren missen hierdoor kansen om bij de leerlingen een kritische ingesteldheid aan te wakkeren tegenover de eigen aanpak en de inbreng van anderen.

Of de school nu met het huidige aanbod alle leergebiedoverschrijdende eindtermen met voldoende diepgang nastreeft, is met het team nog niet ten

volle nagegaan.

Materieel beheer Transfergerichte hulpmiddelen zijn voor de leerlingen beschikbaar. Ook ICT-middelen worden hierbij ingezet. Referentiekaders aan de wand of individuele schema's bieden visuele ondersteuning voor die leerlingen die behoefte hebben aan structuur en houvast.

Uitrusting
Leermiddelen

Evaluatie De school verzamelt weinig of geen leerlingenresultaten met betrekking tot wat er in de eindtermen concreet wordt verwacht. De vorderingen worden op klasniveau beperkt geëvalueerd. Het team heeft hiervoor geen duidelijke criteria.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

Evaluatie Het rapport geeft weinig of geen terugkoppeling over wat de leerlingen voor 'leren leren' in de voorbije periode concreet hebben verworven.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

Interne / externe communicatie

Begeleiding De leerlingen worden op vaste momenten begeleid in het verwerven van ICT-vaardigheden door de ICT- en zorgcoördinator. Enkele leerlingen met werkhoudingsproblemen worden individueel ondersteund door de zorgcoördinator.

Leerbegeleiding
Zorg

Professionalisering De leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' zijn vorig schooljaar naar aanleiding van een pedagogische studiedag met het team verkend. Tijdens personeelsvergaderingen zijn deze eindtermen verder bestudeerd. Op dit ogenblik worden geen verdere initiatieven voor professionalisering ondernomen. Er is nochtans nood aan leren van elkaar om aspecten van de visie verder uit te klaren en verder gelijkgericht te verankeren in de dagelijkse klaspraktijk.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Kwaliteitszorg Het vervolgtraject is met het team nog niet besproken. Op schoolniveau is er nochtans nog werk om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen verder gradueel uit te werken tot een vloeiend doorgaande lijn en om het evaluatiebeleid verder vorm te geven vanuit een schooleigen visie op evalueren.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot. het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school evolueert in haar zorg- en SES-beleid en heeft hierbij oog voor doorstroming en oriëntering. Een visie op loopbaanbegeleiding is ten dele mee opgenomen in de zorgvisie van de school. De school opteert hierbij voor een goede samenwerking met externe partners. Zelf wil ze de leerlingen kort opvolgen om vroeg in te grijpen en zodoende zoveel mogelijk problemen voorkomen in de verdere ontwikkeling van elk kind. Veel aandacht gaat hierbij uit naar de opvolging van het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. Deze visie vindt haar concretisering in een zorgplan. De school geeft aan dit zorgplan verder te willen uitwerken om verwachtingen en afspraken over taakverdeling, procedures en instrumenten helder te stellen. De gevoeligheid van het team voor een vlotte doorstroming van de kleuters en leerlingen komt daarnaast in meerdere initiatieven van de schoolwerking tot uiting. Het GOK-beleid heeft hiertoe belangrijke impulsen gegeven.

De school heeft instrumenten en procedures om het ontwikkelingsniveau en de ontwikkelingsevolutie van de kleuters en leerlingen op te volgen op korte en lange termijn. Observatie- en evaluatiegegevens zijn hierbij functioneel voor de loopbaanbegeleiding. Ze vormen de basis voor het intern en extern zorgoverleg, waarvan meerdere vormen structureel in de schoolwerking zijn verankerd. Goede praktijk zit in de wijze waarop het 'portret van de kleuter' en de resultaten van tests worden gebruikt bij het formeel intern overgangsoverleg en de terugkoppeling naar ouders en andere externe hulpverleners. Ook de overgangsgesprekken tussen de leraren van opeenvolgende groepen verlopen op basis van het kinddossier.

De school neemt een aantal integratie-initiatieven om voor de kleuters de overgang naar het eerste leerjaar te versoepelen. Hierbij worden tussen de betrokken leraren ook leerinhoudelijke afspraken gemaakt. Zo wordt op dit ogenblik gezocht naar een goede afstemming inzake schrijfmethode. Nu er zoveel personeelwissels zijn, is de integratieplanning afgezwakt en dreigen sommige initiatieven te verwateren. Een doordachte inzet van mensen en middelen dringt zich op om het integratiebeleid blijvend vorm te geven.

Conform de schooleigen visie, streeft de school naar een systematische en geïntegreerde begeleiding van de kleuters en leerlingen. Het team evolueert sterk in de samenwerking met ouders en andere externe partners. Bij vastgestelde problemen worden zij zo vlug mogelijk bij het zorgoverleg betrokken. Zo heeft de school actie ondernomen om in samenwerking met logopedisten de evolutie van kinderen die logopedie volgen beter op te volgen en de werking op elkaar af te stemmen. De school neemt de informatie en inbreng van alle ouders ernstig. Ze neemt daarom maatregelen om ook moeilijk bereikbare ouders over de streep te trekken. De evaluatie van het effect van oudercontacten vormt dit schooljaar een SES-prioriteit om deze ouders te detecteren. De 'organisatie van poortgesprekken' wordt hierbij als een belangrijk middel ervaren om ouders zo ruim mogelijk aan te spreken.

Het multidisciplinair zorgoverleg, waarbij op vraag ook de medewerker van het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) aanwezig is, wordt voorbereid met een probleemomschrijving. De eenzijdig cognitieve benadering wordt hierbij meer en meer verlaten. Toch worden individuele talenten alsnog met

mondjesmaat in rekening gebracht. De besluitvorming van het overleg is vrij eenzijdig gericht op de rol van externe hulpverleners. Ze blijft weinig handelingsgericht naar de groepsleraar als spilfiguur in de eerstelijnszorg.

De school registreert heel wat gegevens bij de opvolging van de leerlingen. Door de versnippering van gegevens over verscheidene documenten en wisselende afspraken die niet zijn vastgelegd, zijn doorlopen trajecten en de effecten ervan weinig transparant. De zorgvraag van het kind is weinig expliciet. Een planmatige, efficiënte en geïntegreerde aanpak van problemen in het ontwikkelingstraject van het kind wordt hierdoor afgeremd. De school is zich bewust van de verdere uitdagingen. Op schoolniveau is een digitaal systeem in opstart waarbij informatie wordt gedeeld met het oog op meer transparantie in de opvolging van de schoolloopbaan van elk kind. Het team heeft nood aan verdere professionalisering vanuit expertise die intern aanwezig is.

Een en ander draagt ertoe bij dat de schoolse vertraging de laatste jaren sterk is afgenomen. Volgens de school is dit onder meer te wijten aan de verbeterde opvolging van de totale persoon van het kind en de nadruk die hierbij ligt op het welbevinden. De school hanteert een aantal criteria voor het zittenblijven en voor doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs. Ze levert echter inspanningen om de kinderen zo lang mogelijk op school te begeleiden.

De school organiseert een eindklassenraad, waarvan de leraar van het zesde leerjaar, de directeur en de zorgleraar van de lagere afdeling deel uitmaken. Uit het register van de getuigschriften blijkt dat nagenoeg alle leerlingen het getuigschrift basisonderwijs behalen. De totale persoon van het kind wordt hierbij in rekening gebracht.

De leerlingen van het zesde leerjaar worden bij de overgang naar het secundair onderwijs begeleid in het maken van een studiekeuze. Om de leerlingen en ouders hierover te informeren, werkt de school samen met het CLB. De leerlingen van het zesde leerjaar brengen jaarlijks een bezoek aan een school voor ASO (algemeen secundair onderwijs), zodat ze zich al een realistisch beeld kunnen vormen van de dagelijkse praktijk. Ook op het niveau van de scholengemeenschap worden acties ondernomen om voor de leerlingen de overgang te versoepelen. Op initiatief van secundaire scholen is meer dan eens overleg georganiseerd met de leraren van het zesde leerjaar voor inhoudelijke afstemming van de leergebieden Frans, Nederlands/taalbeschouwing en wiskunde. De school geeft advies aan de ouders en leerlingen met betrekking tot hun studiekeuze. Hoewel ouders dit naar verluidt niet altijd involgen, heerst er toch tevredenheid bij alle betrokken partners over de resultaten van de oud-leerlingen in de aanvangsjaren van het vervolgonderwijs. De leerlingen presteren naar verluidt naar verwachting, wat de school sterkt in de overtuiging dat ze er een goede leerlingenoriëntering op nahoudt. Op schoolniveau wordt overigens met het team nog weinig gereflecteerd over de effecten van haar inspanningen inzake doorstroming en oriëntering.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid.

Motivering

Een actuele visie op evalueren zoals die in de leerplannen wordt vooropgesteld, heeft alsnog een beperkte impact op de evaluatiepraktijk van vooral de lagere afdeling. Een schooleigen visie op evalueren is met het team nog niet ontwikkeld en uitgeklaard. In de lagere afdeling komen niet alle leergebieden en domeinen voor evaluatie in aanmerking.

In beide onderwijsniveaus beschikt de school over een instrumentarium om de vorderingen van de kleuters

en leerlingen op te volgen en te beoordelen. Er is duidelijkheid over de frequentie van de evaluaties en over bijbehorende procedures.

In de kleuterafdeling gebruikt het team genormeerde taal- en rekentoetsen en schoolrijpheidstests. Samen met dagelijkse observaties en periodieke screenings vormen ze de basis van het 'portret', waarin de ontwikkeling van de totale persoon van de kleuter jaar na jaar wordt ingeschat en in kaart gebracht. De leraren hebben hierbij duidelijke beoordelingscriteria voor ogen die in belangrijke mate aansluiten bij de ontwikkelingsdoelen die met de kleuters worden nagestreefd.

De evaluatiepraktijk van de lagere afdeling is in hoofdzaak gebaseerd op centrale toetsen (zesde leerjaar), leerlingvolgssysteemtoetsen voor wiskunde en spelling, AVI-toetsen voor technisch lezen en praktijkmaterialen vanuit de onderwijsleerpakketten. Met de methodetoetsen gaan de leraren op een vrij valide wijze na in hoeverre de vooropgestelde doelen voor de verschillende domeinen van wiskunde, Nederlands, Frans en wereldoriëntatie zijn gerealiseerd. Nederlands spreken wordt echter nog weinig doelgericht geëvalueerd. De evaluatie voor het leergebied Frans verloopt zowel schriftelijk als mondeling, met aandacht voor specifieke taalhandelingen. Met studiewijzers voor wereldoriëntatie wordt aan de leerlingen vooraf kenbaar gemaakt wat en hoe er zal worden getoetst.

De leraren geven in de loop van de activiteiten terugkoppeling naar de leerlingen vanuit een positieve grondhouding. Ze sturen zo nodig in de loop van de les het didactisch handelen bij. Er zijn positieve aanzetten om met de leerlingen over groepsprocessen te reflecteren. Met initiatieven als deze raakt de evaluatie in het onderwijsleerproces geïntegreerd. Tijdens de feedbackfase van de les wordt echter nog weinig teruggekoppeld naar de verwachtingen die bij de aanvang van de les zijn kenbaar gemaakt. Reflecteren met de groep over gevonden oplossingen, gevolgde werkwijzen of over wat de leerlingen hebben geleerd, is nog geen algemene verworvenheid van het team.

Het team van de lagere afdeling is zoekende naar aangepaste evaluatievormen voor praktische vaardigheden en attitudes, zoals die binnen evoluerende opvattingen worden vooropgesteld. Met de evaluatie van bijvoorbeeld de leergebiedoverschrijdende eindtermen, technische en muzische vaardigheden en attitudes heeft het team het dan ook moeilijk. Een kijkwijzer die met inbreng van het team is ontwikkeld om de taalvaardigheid van de leerlingen ruimer op te volgen, vormt hiervan een tegenvoorbeeld.

Op schoolniveau is er nog weinig overleg over de doelgerichtheid en de efficiëntie van de evaluatie. Wel reflecteert het team kritisch over de verschillen in resultaten op methodetoetsen, centrale toetsen en leerlingvolgssysteemtoetsen. Het vormt voor de school nog een uitdaging om het evaluatiebeleid verder vorm te geven, vanuit een visie en duidelijke afspraken. Vanuit een kritische kijk op het eigen functioneren heeft het team van de lagere afdeling het breed kijken en evalueren als een topprioriteit vooropgesteld in het nascholingsplan. In de kleuterafdeling sleutelen de leraren aan de optimalisering van het kindvolgssysteem. Hierover afspraken maken staat in de planning van de kleuterafdeling mee als een prioriteit voorop.

Sinds enkele jaren is de school bezig resultaten van kleuters en leerlingen zorgvuldig te verzamelen en bij te houden. In aanzet worden deze gegevens op schoolniveau geanalyseerd. Op dit ogenblik wordt de informatie hooguit occasioneel gebruikt om er het onderwijsaanbod of de onderwijsaanpak mee in vraag te stellen en te verbeteren. Het ligt duidelijk in de bedoeling van de school om deze gegevens op termijn meer systematisch te gaan gebruiken om er de eigen kwaliteit mee te bewaken en te garanderen.

4.2.2 Rapporteringspraktijk

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

In het schoolwerkplan zijn afspraken over de rapportering terug te vinden. Ze slaan in hoofdzaak terug op het rapport in de lagere afdeling. De leraren van de kleuterafdeling koppelen nochtans op velerlei wijzen terug naar ouders over de brede ontwikkeling van de kleuter. Met onder meer veter- en puzzeldiploma's gebeurt dit op een ludieke wijze.

Niet over alle leergebieden en domeinen wordt schriftelijk gerapporteerd. Het accent ligt op de leergebieden wiskunde en Nederlands, waarbij alle domeinen een puntenquotering krijgen. De vorderingen voor wereldoriëntatie, Frans, bewegingsopvoeding en muzische vorming worden weergegeven met een globaal cijfer. Sociale vaardigheden worden beoordeeld volgens een waarderingsschaal. De andere leergebiedoverschrijdende eindtermen krijgen in het geheel nog geen plaats. Verder laat het rapport weinig ruimte voor verbale toelichting of waardering om de strakke puntenquotering enigszins te nuanceren.

Compenserende maatregelen voor leerlingen met leerstoornissen worden wel al in rekening gebracht bij de evaluatiepraktijk. Ze leiden nog niet tot differentiatie in de rapportering. De beperkte feedbackwaarde van het rapport wordt voor een stuk gecompenseerd vanuit de mondelinge terugkoppeling tijdens onder meer oudercontacten. De zorgleraar informeert de ouders en de leraren via een heen-en-weerschrift over de zorginterventies en de vorderingen van de betrokken leerlingen.

De school stelt haar manier van rapporteren in vraag. Ze geeft te kennen meer te willen vertrekken vanuit de brede ontwikkeling en de talenten van het kind. In aansluiting bij breed evalueren wil ze ook de rapporteringspraktijk onderwerp maken van nascholing en overleg. Concreet in beeld brengen van wat de leerlingen hebben verworven en de ouders hierover gepast informeren, vormen hierbij belangrijke aandachtspunten.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school profileert zich als 'een laagdrempelige instelling waar iedereen iedereen kent en zich goed voelt binnen de kleinschaligheid'. Na het verdwijnen van de plaatselijke parochiale werking in al haar facetten vormt de school steeds meer de kern van de lokale gemeenschap van 'Ter Donk'.

Door externe factoren deden zich de laatste jaren meerdere wissels voor in de samenstelling van het team. De komst van de huidige directeur, nu ruim drie jaar terug, heeft een cultuur van vernieuwing, openheid en samenhang aange wakkerd. De eenzijdige cognitieve gerichtheid wordt hierbij meer en meer verlaten. De directeur beschouwt het als zijn voornaamste opdracht 'met het team op weg te gaan om vanuit visieontwikkeling goed onderwijs te bieden binnen een sfeer van vriendschap en welbevinden, waarbij de school als een ontmoetingsplaats wordt georganiseerd'. De directeur kent zijn leerlingen. Hij weet ook welke deskundigheid in het team huist. Door de teamleden op de juiste plaats te schuiven, wil hij de interne ondersteuning optimaliseren.

Vanuit die beleidscontext en onder impuls van het GOK-beleid is de school gaandeweg geëvolueerd op meerdere terreinen van haar werking. De school voert een democratisch beleid, waarbij het team bij de besluitvorming is betrokken en verantwoordelijkheden worden gedeeld. Met de recente reorganisatie van het zorgteam beschikt de directeur nu over een ruimere omkadering om het beleid te voeren en richting te geven aan het werk. Het intern leiderschap steunt op een professionele gedrevenheid en een gemeenschappelijk engagement van het team in een voortdurend zoeken naar de optimalisering van de praktijk. Vernieuwingsprioriteiten komen in samenspraak met het team tot stand. Het team is hierbij responsief voor signalen van buiten, waarbij recente onderwijsontwikkelingen niet aan de aandacht zijn ontsnapt.

De school vindt ondersteuning in externe netwerken, zoals het schoolbestuur, de scholengemeenschap, de pedagogische begeleidingsdienst en het CLB. De school is alert voor signalen van ouders. Ze investeert sterk in ouderbetrokkenheid om de school- en thuiscontext sterker op elkaar af te stemmen.

De school manifesteert zich meer en meer als een lerende organisatie. Nascholing en vormen van overleg ondersteunen in beide onderwijsniveaus de gezamenlijke visieontwikkeling en professionele groei. Recent worden personeelsvergaderingen opgesplitst volgens het onderwijsniveau om de vergadertijd meer efficiënt te benutten voor schoolontwikkeling en leren van elkaar. In een planmatige aanpak van vernieuwingen, gekanaliseerd binnen een duidelijk tijdpad op langere termijn, kan de school verder groeien.

De school bouwt voort op haar traject. Ze is zich bewust van haar verdere uitdagingen. Ze evolueert in zelfreflectief omgaan met vernieuwingen. Lopende prioriteiten worden met het team in aanzet tussentijds geëvalueerd. De reflecties leiden niet altijd tot duidelijke besluitvorming en vastleggen van afspraken of verbeterpunten in het schoolwerkplan. Het team gaat vaak nog voorbij aan de waarde van dynamische schoolwerkplanontwikkeling als houvast voor de gelijkgerichte verankering van vernieuwingen in de praktijk.

Ondanks de aanwezige initiatieven voor zelfreflectie, onderzoekt en bewaakt de school haar kwaliteit nog in beperkte mate op basis van leerlingenresultaten. Leerlingenresultaten worden in aanzet verzameld, geregistreerd en geanalyseerd op schoolniveau om ze op termijn te systematiseren in het kader van de interne kwaliteitszorg. Occasioneel worden wel al maatregelen genomen om het onderwijsaanbod bij te sturen.

De school heeft geen talenbeleid maar heeft wel, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling, voldoende

aandacht voor de taalvaardigheid van de kinderen.

In de GOK-werking koos de school voor de uitwerking van de thema's diversiteit en taalvaardigheid. Daarbij werden de aangegeven procedures gevolgd. Dit leidde onder meer tot de ontwikkeling van een aantal instrumenten die de GOK-werking ondersteunen en implementeren in de klaswerking. Door de recente wijziging en aangroei van GOK- naar SES-middelen beschikt de school nu over meer middelen om haar gelijke onderwijskansenbeleid te integreren in haar zorgbeleid. Bij de aanwending van de SES-middelen werd een aantal criteria gehanteerd om een doelgerichte ondersteuning in beide niveaus en in alle klasgroepen te organiseren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het rijk en gevarieerd aanbod in de kleuterafdeling waarbij de decretale ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie in groeiende mate doelbewust, stapsgewijze, geïntegreerd en evenwichtig worden nagestreefd.
- De realisatie in de lagere afdeling van een samenhangend, evenwichtig en vrij realistisch aanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie in relatie tot de leerplandoelen en de decretale eindtermen.
- De veelzijdige aandacht in beide onderwijsniveaus voor de taalvaardigheid van de kinderen, met een uitgesproken aandacht voor de bevordering en de begeleiding van lezen.
- Het stimulerend pedagogisch klimaat in beide onderwijsniveaus dat bijdraagt tot het welbevinden van de leerlingen en de betrokkenheid bij hun leren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De functionaliteit van de observatie- en evaluatiegegevens voor de leer- en loopbaanbegeleiding.
- Het structureel verankerde zorgoverleg.
- De structurele klasontdubbeling in functie van de zorgverbreding, waarbij additionele mensen en middelen functioneel worden ingezet.
- De veelzijdigheid van de rapporteringspraktijk in de kleuterafdeling.
- De groeiende betrokkenheid van ouders en externe hulpverleners in het kader van de loopbaanbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het democratisch beleid dat steunt op een professionele gedrevenheid en een gemeenschappelijk engagement van het team om te blijven zoeken naar de optimalisering van de school- en klaspraktijk.
- Vormen van informeel en structureel formeel intern overleg voor de uitwerking van onderwijsinnovaties.
- De zelfkritische ingesteldheid van het team in omgaan met vernieuwingen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling de volledigheid van het onderwijsaanbod bewaken in relatie tot de decretale ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen.
- In de kleuterafdeling de inspanningen doortrekken om de doelgerichtheid van het aanbod en de verticale samenhang verder te optimaliseren.
- In de lagere afdeling de aangezette initiatieven voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' optimaliseren vanuit een schooleigen visie en plan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Transparant in kaart brengen van de relevante aspecten van de schoolloopbaan van de kleuters en leerlingen.
- In de lagere afdeling het evaluatiebeleid en de rapporteringspraktijk verder uitwerken vanuit een gezamenlijke visie op evalueren en rapporteren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De prioriteitenwerking transparant en planmatig uitzetten door te kanaliseren binnen een visie op langere termijn.
- Reflecteren met het team over onderwijsvernieuwend initiatieven in het kader van de interne kwaliteitszorg.

- Afspraken en procedures verder helder stellen en formeel verankeren.
- Op schoolniveau gegevens over leerlingenresultaten verder verzamelen, registreren en verwerken om ze geleidelijk meer systematisch te gebruiken in het kader van de interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- De bepaalde lijsten, notulen en dossiers m.b.t. tot het getuigschrift aanleggen en bewaren, zoals bepaald in het Decreet Basisonderwijs – Art. 53-57 en Besluit van de Vlaamse Regering voor het uitreiken van het getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het kleuteronderwijs en lager onderwijs.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Luc Cuylaerts de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	